

स्थावर *a.* [स्था-वरच्] 1 Fixed to one spot, stable, stationary, immoveable, inanimate (opp. जङ्गम); शरीरिणां स्थावरजङ्गमानां सुखाय तज्जन्मदिनं बभूव Ku. 1. 23; 6. 67, 73. -2 Inert, inactive, slow. -3 Regular, established. -**रः** A mountain; स्थावराणां हिमालयः Bg. 10. 25. -**रम्** 1 Any stationary or inanimate object (such as clay, stones, trees &c. which formed the seventh creation of Brahman; cf. Ms. 1. 41); मान्यः स मे स्थावरजङ्गमानां समस्थितिप्रत्यवहारहेतुः R. 2. 44; Ku. 6. 58. -2 A bow-string. -3 Immoveable property, real estate. -4 A heir-loom. -5 A large body; (fig.) a gross or material body (स्थूलशरीर); गमनं निरपेक्षं पश्चादनवलेकयन् । ऋजुः प्रणिहितो गच्छन्नसस्थावरवर्जकः Mb. 12. 9. 19. -**Comp.** -**अस्थावरम्**, -**जङ्गमम्** 1 moveable and immoveable property. -2 animate and inanimate things. -**आत्मन्** *a.* of immoveable form; स्थाने त्वां स्थावरात्मानं विष्णुमाहुस्तथाहि ते Ku. 6. 67.

स्थावरता, -**त्वम्** 1 Fixedness, stability. -2 The state of a vegetable or mineral; शरीरजैः कर्मदोषैर्योति स्थावरतां नरः Ms. 12. 9.

स्थासकः [स्था-स-स्वार्थादौ क] 1 Perfuming or smearing the body with fragrant unguents. -2 A bubble of water or any fluid; रौक्मा रेजुः स्थासका मूर्तिभाजो दर्पस्येव व्यासदेहस्य शेषाः Śi. 18. 5. -3 A bubble-shaped ornament on a horse's trappings. -4 A figure made with unguents.

स्थासु *n.* Bodily strength.

स्थासु *a.* [स्था-सु] 1 Disposed to stand, firm, immoveable. -2 Permanent, eternal, lasting, durable; भवन्त्यस्यैवमङ्गानि स्थासूनि बलवन्ति च Śi. 2. 93; Ki. 2. 19. -**सुः** A tree; अणुप्रायास्वोषधीषु शमीप्रायेषु स्थासुषु Bhāg. 12. 2. 15.

स्थित *p. p.* [स्था-क्त] 1 Stood, remained, stayed. -2 Standing. -3 Standing up, risen; स्थितः स्थितामुच्चलितः प्रयाता... छायेव तां भूपतिरन्वगच्छत् R. 2. 6. -4 Staying, resting, living, being, existing, situated; धन्या कस्य स्थिता ते शिरसि Mu. 1. 1; Me. 7; oft. with gerunds merely as a copula; वेदान्तेषु यमाहुरेकपुरुषं व्याप्य स्थितं रोदसी V. 1. 1; Ś. 1. 1; Ku. 1. 1. -5 Happened, occurred; सुहृदः पश्य वसन्त किं स्थितम् Ku. 4. 27. -6 Stationed in, occupying, appointed to; अभिजनवतो भर्तुः श्लाघ्ये स्थिता गृहिणीपदे Ś. 4. 18. -7 Acting up to, abiding by, conforming to; किमत्र चित्रं यदि कामसुभूर्वृत्ते स्थितस्याधिपतेः प्रजानाम् R. 5. 33; धर्मं स्थिताः (राजानः) Mā. 10. 25. -8 Stood still, stopped, desisted. -9 Fixed on, firmly attached to; ममात्र भावैकरसं मनः स्थितम् Ku. 5. 82. -10 Steady, firm; as in स्थितधी or स्थितप्रज्ञ q. v. -11 Determined, resolved; इति देहविमुक्तये स्थिताम् (रतिम्) Ku. 4. 39. -12 Established, decreed. -13 Steadfast in conduct, steady-minded. -14 Upright, virtuous. -15 Faithful to a promise or agreement. -16 Agreed, engaged, contracted. -17 Ready, being close

or at hand. -**तम्** 1 Standing by itself (as a word). -2 Stopping, standing still. -3 Manner of standing. -4 Perseverance on the right path. -**Comp.** -**उपस्थित** *a.* with and without the particle 'इति' (as a word). -**धी** *a.* firm-minded, steady-minded, cool. -**पाठयम्** recitation in Prākṛita by a woman while standing. -**प्रज्ञ** *a.* firm in judgment or wisdom, free from any hallucination, contented; प्रज्ञहाति यदा कामान् सर्वान् पार्थ मनोगतात् । आत्मन्येवात्मना तुष्टः स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते Bg. 2. 55. -**प्रेमन्** *m.* a staunch or faithful friend. -**लिङ्गा** *a.* having the virile member erected. -**संकेत**, -**संविद्** *a.* keeping a promise.

स्थितिः *f.* [स्था-क्तिन्] 1 Standing, remaining, staying, abiding, living, stay, residence; स्थितिं नो रे दध्याः क्षणमपि मदान्धेक्षणं सखे Bv. 1. 52; रक्षोगृहे स्थितिर्मूलमभिष्टुद्धौ त्वनिश्चयः U. 1. 6. -2 Stopping, standing still, continuance in one state; प्रस्थितायां प्रतिष्ठेयाः स्थितायां स्थितिमाचरेः R. 1. 89. -3 Remaining stationary, fixity, steadiness, firmness, steady application or devotion; मम भूयात् परमात्मनि स्थितिः Bv. 4. 23; Mā. 5. 22. -4 A state, position, situation, condition; एषां ब्राह्मी स्थितिः पार्थ नैनां प्राप्य विमुह्यति Bg. 2. 72. -5 Natural state, nature, habit; सपर्वतवनां कृत्स्नां व्यथयिष्यामि ते स्थितिम् Rām. 7. 98. 10; अथ वा स्थितिरियं मन्दमतीनाम् H. 4. -6 Stability, permanence, perpetuation, continuance; वंशस्थितेरधिगमान्महति प्रमोदे V. 5. 15; कन्यां कुलस्य स्थितये स्थितिज्ञः Ku. 1. 18; Mv. 7. 3; R. 3. 27. -7 Correctness of conduct, steadfastness in the path of duty, decorum, duty, moral rectitude, propriety; अमरं चानेन परार्थ्यजन्मना स्थितेरभेता स्थितिमन्तमन्वयम् R. 3. 27; 11. 65; 12. 31; कन्यां कुलस्य स्थितये स्थितिज्ञः (विधिनोपयेने) Ku. 1. 18; Ś. 5. 10. -8 Maintenance of discipline, establishment of good order (in a state); स्थित्यै दण्डयतो दण्ड्यान् R. 1. 25. -9 Rank, dignity, high station or rank. -10 Maintenance, sustenance; जग्धाधैर्नवसल्लकीकिसलयैरस्याः स्थितिं कल्पयन् Mā. 9. 32; R. 5. 9. -11 Continuance in life, preservation (one of the three states of human beings); सर्गस्थितिप्रत्यवहारहेतुः R. 2. 44; Ku. 2. 6. -12 Cessation, pause, stop, restriction; नासां काश्चिदगम्योस्ति नासां च वयसि स्थितिः Pt. 1. 143. -13 Well-being, welfare. -14 Consistency. -15 A settled rule, ordinance, decree, an axiom or maxim; अबान्धवं ज्ञानं चैव निर्हरेयुरिति स्थितिः Ms. 10. 55. -16 Settled determination. -17 Term, limit, boundary. -18 Inertia, resistance to motion. -19 Duration of an eclipse. -20 Regard, consideration, account; नासां च वयसि स्थितिः Pt. 1. 143. -**Comp.** -**ज्ञ** *a.* knowing the bounds of morality; कन्यां कुलस्य स्थितये स्थितिज्ञः Ku. 1. 18. -**पद्** the epithet of Viṣṇu; पादेषु सर्वभूतानि पुंसः स्थितिपदो विदुः Bhāg. 2. 6. 18. -**पदम्** the proper basin (for flow), the right path; अपामुद्वृत्तानां निजमुपदिशन्त्या स्थितिपदम् Mu. 3. 8. -**भिद्** *a.* violating the bounds of morality. -**मार्गः** the way to compose (the mind); मनसश्च स्थितिमार्गमालम्बे Bu. Ch.